

บทบรรณาธิการ เนติบัณฑิต เล่ม 11 ภาค 1 สมัยที่ 67

บทบรรณาธิการ

คำถาม ผู้กระทำความผิดเข้าใจว่าผู้ถูกกระทำมีอายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปี จึงได้พรากไปเสียจากบิดามารดาและได้กระทำชำเราโดยผู้ถูกกระทำยินยอม จะมีความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราหรือพรากผู้เยาว์หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๑๗/๒๕๕๕ รูปร่างและลักษณะของผู้เสียหายที่ ๑ ย่อมมีเหตุผลทำให้จำเลยเข้าใจว่าผู้เสียหายที่ ๑ มีอายุเกินกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๗๗ และมาตรา ๓๑๗ วรรคสาม การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำโดยไม่รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบความผิด เป็นการขาดเจตนากระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๕๙ วรรคสาม วรรคสอง และวรรคแรก การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๗๗ วรรคสอง (เดิม) และมาตรา ๓๑๗ วรรคสาม และเมื่อผู้เสียหายที่ ๑ ยินยอมให้จำเลยกระทำชำเรา การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราตาม ป.อ. มาตรา ๒๗๖ (เดิม) เช่นกัน ส่วนความผิดฐานพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดาเพื่อการอนาจาร จำเลยกระทำโดยเข้าใจผิดคิดว่าผู้เสียหายที่ ๑ มีอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี จำเลยกระทำไปโดยไม่รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบความผิดฐานพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดามารดาเพื่อการอนาจาร ป.อ. มาตรา ๓๑๗ วรรคสาม จำเลยจึงไม่มีเจตนากระทำความผิดฐานนี้ด้วย แต่ความผิดฐานพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดามารดาเพื่อการอนาจารตาม ป.อ. มาตรา ๓๑๗ วรรคสาม รวมการกระทำผิดฐานพรากผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีตาม ป.อ. มาตรา ๓๑๙ วรรคแรก ซึ่งเป็นความผิดได้อยู่ในตัวเอง ศาลย่อมลงโทษจำเลยในความผิดฐานนี้ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคท้าย

คำถาม สามีย้ายยกยอกเงินผู้อื่นแล้วนำเงินที่ยกยอกมาไปใช้จ่ายในครอบครัว จัดการบ้านเรือน จัดหาสิ่งจำเป็นสำหรับครอบครัว อุปการะเลี้ยงดูและรักษาพยาบาลบุคคลในครอบครัว จะถือว่าหนี้ที่ยกยอกเงินดังกล่าวเป็นหนี้ร่วมของสามีภริยาหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๒๖๑/๒๕๕๕ หนี้ร่วมของสามีภริยาตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๔๙๐ (๑) ถึง (๔) ต้องเป็นหนี้ที่เกี่ยวกับนิติกรรมสัญญาที่กระทำขึ้นร่วมกัน

เท่านั้น ไม่รวมถึงหนี้ที่เกิดขึ้นจากการทำละเมิดหรือการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย แม้ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้ตายเก็บเงินจากสมาชิกผู้กู้เป็นรายเดือนแล้วนำส่งเข้าบัญชีเงินฝากของโจทก์ไม่ครบถ้วนตามฟ้องอันมีลักษณะเป็นการยกยอกซึ่งเป็นการทำละเมิดต่อโจทก์ โจทก์จึงขอที่จะฟ้องเรียกร้องเอาเงินคืนจากทรัพย์มรดกของผู้ตายหรือทายาทผู้รับมรดกของผู้ตายโดยตรง การที่ผู้ตายนำเงินที่ยกยอกมาไปใช้จ่ายในครอบครัว จัดการบ้านเรือน จัดหาสิ่งจำเป็นสำหรับครอบครัว อุปการะเลี้ยงดูและรักษาพยาบาลบุคคลในครอบครัว ก็ไม่ถือว่าเป็นหนี้ร่วมตามมาตรา ๑๔๙๐ (๑) โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ สามีย โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ตายให้รับผิดชอบในหนี้ดังกล่าวในฐานะเป็นหนี้ร่วมได้

คำถาม มีเจตนาร่วมกันทำร้ายร่างกายผู้อื่น เมื่อผลของการร่วมกันทำร้ายเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัส หากตัวการที่ร่วมทำร้ายผู้อื่นมิได้เป็นผู้ลงมือกระทำ ให้เกิดผลขึ้นจะต้องรับผิดชอบในผลนั้นด้วยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๕๙/๒๕๕๕ ความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัสตาม ป.อ. มาตรา ๒๙๗ เป็นเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามมาตรา ๒๙๕ ต้องรับโทษหนักขึ้นเพราะผลที่เกิดจากการกระทำโดยผู้ที่ไม่จำเป็นต้องมีเจตนาต่อผลที่ทำให้ต้องรับโทษหนักขึ้น ตัวการที่ร่วมทำร้ายผู้อื่น แม้จะไม่มีเจตนาให้ผู้นั้นได้รับอันตรายสาหัสหรือมิได้เป็นผู้ลงมือกระทำให้เกิดผลขึ้นก็ต้องรับผิดชอบในผลนั้นด้วย

จำเลยทั้งสองมากับ ว. และหลบหนีไปพร้อมกันกับ ว. แสดงว่าจำเลยทั้งสองมีเจตนาทำร้ายโจทก์ร่วมทั้งสองร่วมกัน ว. เมื่อผลของการร่วมกันทำร้ายของจำเลยทั้งสองเป็นเหตุให้โจทก์ร่วมที่ ๒ ได้รับอันตรายสาหัส จำเลยทั้งสองก็ต้องรับโทษหนักขึ้นจากผลของการร่วมกันทำร้ายที่ทำให้โจทก์ร่วมที่ ๒ ได้รับอันตรายสาหัสนั้นด้วย

คำถาม ทำสัญญาเป็นผู้กู้แทนผู้กู้เดิม จะอ้างว่าไม่เคยกู้เงินหรือรับเงินไปตามหนังสือสัญญากู้เงินจึงไม่ต้องรับผิดชอบตามหนังสือสัญญากู้เงินได้หรือไม่

ทำสัญญาเป็นผู้กู้แทนผู้กู้เดิมโดยเป็นผู้เขียนหนังสือสัญญากู้ ขณะเขียนไม่มีผู้ในมาชมชู้ แต่ก่อนเขียนสัญญาได้ไปแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนว่ามีชายมาดบนหน้าและบอกว่าเป็นหนี้ให้นำเงินมาใช้ด้วย ดังนี้สัญญากู้เป็นโมฆะหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๑๑/๒๕๕๕ เดิมจำเลยที่ ๒ กู้ยืมเงินโจทก์หลายครั้งจนมีการทำสัญญาเงินกู้กัน ต่อมาโจทก์กับจำเลยที่ ๒ คัดยอหนี้ค้างชำระแล้วจำเลยที่ ๑

ทำหนังสือสัญญากู้เงินแทนโดยจำเลยที่ ๒ ทำหนังสือสัญญาค้ำประกันเงินกู้ดังกล่าวแก่โจทก์ ถือได้ว่าเป็นการตกลงแปลงหนี้ใหม่ด้วยการเปลี่ยนตัวลูกหนี้จากจำเลยที่ ๒ มาเป็นจำเลยที่ ๑

แม้โจทก์เคยนำสัญญากู้เงินฉบับเดิมฟ้องจำเลยที่ ๒ แต่โจทก์ถอนฟ้องคดีดังกล่าวแล้ว เมื่อจำเลยทั้งสองตกลงแปลงหนี้ใหม่เท่ากับจำเลยที่ ๑ ซึ่งมีได้เป็นผู้กู้เดิมเข้ามาเป็นผู้กู้แทนจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้กู้เดิม จึงถือว่าจำเลยที่ ๑ เป็นผู้กู้เงินและได้รับเงินไปตามหนังสือสัญญากู้เงินนั้นแล้ว หนี้ใหม่จึงสมบูรณ์ จำเลยทั้งสองจึงต้องรับผิดชอบโจทก์

แม้จำเลยที่ ๑ จะไปแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนให้ลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐานว่า ก่อนแจ้งมีชายไทยสองคนมาที่ทำงานของจำเลยที่ ๑ เรียกจำเลยที่ ๑ ออกไปที่จอดรถและใช้มือตบหน้าจำเลยที่ ๑ หนึ่งที บอกว่า “เป็นหนี้ให้นำเงินมาใช้ด้วย” จำเลยที่ ๑ เชื่อว่าสาเหตุมาจากการกู้เงินของจำเลยที่ ๒ และเกรงว่าจะได้รับอันตราย แต่จำเลยที่ ๑ ก็ตอบทนายโจทก์ถามค้านว่าจำเลยที่ ๑ เป็นผู้เขียนหนังสือสัญญากู้เงินดังกล่าว ขณะเขียนจำเลยที่ ๑ รู้ถึงผลที่ต้องผูกพันตามสัญญาดังกล่าวและไม่มีผู้ใดมาข่มขู่ จึงบ่งชี้ชัดว่าภัยจากเหตุการณ์ดังกล่าวไม่ร้ายแรงถึงขนาดที่จะจูงใจให้จำเลยที่ ๑ ผู้ถูกข่มขู่มีมูลต้องกลัวให้ทำหนังสือสัญญากู้เงินดังกล่าว จึงไม่มีผลทำให้หนังสือสัญญากู้เงินดังกล่าวตกเป็นโมฆียะตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๖๔ วรรคสอง

คำถาม ธนบัตรของกลางถ่ายสำเนามาจากธนบัตรที่แท้จริงด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องสแกนและเครื่องพริ้นเตอร์ กระดาษที่ใช้เป็นชนิดกระดาษ A4 แต่สีสันความคมชัดและกระดาษ มีความแตกต่างจากธนบัตรของจริงไปบ้าง จะเป็นความผิดฐานทำปลอมขึ้นซึ่งเงินตราเพื่อให้เป็นธนบัตรซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๙๔๑/๒๕๕๕ การทำปลอมขึ้นซึ่งเงินตรา ไม่ว่าจะเป็นการปลอมขึ้นเพื่อให้เป็นเหรียญกษาปณ์หรือธนบัตรหรือสิ่งอื่นใด ซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หากสิ่งที่ทำขึ้นมีลักษณะอย่างเดียวกับเงินตราที่รัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้พอที่จะลวงตาให้เห็นว่าเป็นเงินตรา ก็ถือได้ว่าเป็นการทำปลอมขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องทำปลอมถึงกับต้องพิจารณาดูหรือจับต้องเสียก่อนจึงจะรู้ว่าเป็นของปลอม สำหรับธนบัตรปลอมของกลางเห็นได้ชัดว่าทำขึ้นโดยมีรูปร่างลักษณะ ขนาด สีสัน ลวดลาย และตัวอักษรบนธนบัตรเหมือนกับธนบัตรฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท ที่แท้จริงทุกประการ แม้สีสัน ความคมชัดและกระดาษแตกต่างจากของจริงไปบ้างก็เป็นเรื่องธรรมดา เพราะในการทำปลอมตามปกติย่อมต้องมีความแตกต่างจากของจริงไม่มากก็น้อย จะให้เหมือน

ของจริงไปเสียทุกอย่างย่อมไม่ได้ และวัสดุที่ใช้ย่อมต้องด้อยคุณภาพกว่าของจริง หากแต่รูปลักษณะภายนอกก็เพียงพอต่อการลวงตาให้เห็นว่าเป็นเงินตราแล้ว จึงเป็นการทำปลอมขึ้นซึ่งเงินตราเพื่อให้เป็นธนบัตรซึ่งรัฐบาลไทยออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้ ดังนั้นการที่จำเลยมีเจตนาทำปลอมขึ้นซึ่งเงินตราดังกล่าว จึงหาใช่มีเจตนาเพียงทำธนบัตรให้มีลักษณะและขนาดคล้ายคลึงกับเงินตราอันเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๔๙ วรรคแรกเท่านั้นไม่ จำเลยจึงมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๔๐ (ดูเทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๒๘/๒๕๕๑ ซึ่งเป็นการถ่ายสำเนาธนบัตรของจริงลงในกระดาษธรรมดา สิ้นในส่วนสำเนาธนบัตรเป็นสีขาวไม่ผิด ป.อ. มาตรา ๒๔๙)

คำถาม หุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัดถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ห้างหุ้นส่วนจำกัดเลิกกันโดยผลของกฎหมายตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๐๕๕ (๕) หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๔๘๘/๒๕๕๕ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๐๕๕ (๕) ประกอบมาตรา ๑๐๘๐ ห้างหุ้นส่วนจำกัดย่อมเลิกกันเมื่อหุ้นส่วนผู้จัดการตายหรือล้มละลาย หรือตกเป็นผู้ไร้ความสามารถ แต่กรณีของจำเลยที่ ๒ เพียงแต่ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ศาลยังไม่มีคำสั่งเป็นบุคคลล้มละลาย ซึ่งขั้นตอนในการที่ศาลจะมีคำสั่งให้ล้มละลายนั้นเป็นขั้นตอนคนละส่วนกับการสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดดังที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา ๖๑ ส่วนการที่ พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา ๖๒ บัญญัติว่าการล้มละลายของลูกหนี้เริ่มต้นมีผลตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์นั้น หมายความว่าเฉพาะในเรื่องการจัดทรัพย์สืบตามกฎหมายล้มละลาย แต่ในส่วนที่เกี่ยวกับฐานะบุคคลเช่นดังที่บัญญัติในเรื่องการเลิกห้างหุ้นส่วนตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๐๕๕ (๕) ต้องเป็นกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายไม่ใช่เพียงถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ลำพังเพียงแต่จำเลยที่ ๒ ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดไม่ทำให้ห้างจำเลยที่ ๑ ต้องเลิกตามกฎหมาย ทั้งยังปรากฏต่อมาว่าภายหลังศาลก็ได้พิพากษาให้จำเลยที่ ๒ ล้มละลาย เพราะจำเลยที่ ๒ สามารถประนอมหนี้ก่อนล้มละลายได้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษาว่าห้างจำเลยที่ ๑ ยังไม่เลิกกัน โจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ จึงชอบด้วยกฎหมาย

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ